

**15-17.YY Felsefesinin
ortaya çıkışı**

Çeviri Faaliyetleri

Rönesans Nedir?

**Skolastik düşünce ile
modem düşünce ayrımı**

**15-17.YY Felsefesinin
Temel Problemleri**

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

15.YY-17.YY

**FELSEFESİNİN
ORTAYA ÇIKIŞI**

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

15.yy-17.yy Felsefesini anlayabilmek için 12.yüzyıl çeviri faaliyetlerine ve MS 2.yy-MS 15.yy felsefesine bakmak gerekir. Çünkü bu felsefenin ortaya çıkmasını sağlayan faktörler ve gelişmeleri görmeden bu felsefeyi anlayamayız.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

12.yüzyıl

Çeviri
Faaliyetlerinin
15.yy-17yy
Felsefesine

Etkisi

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

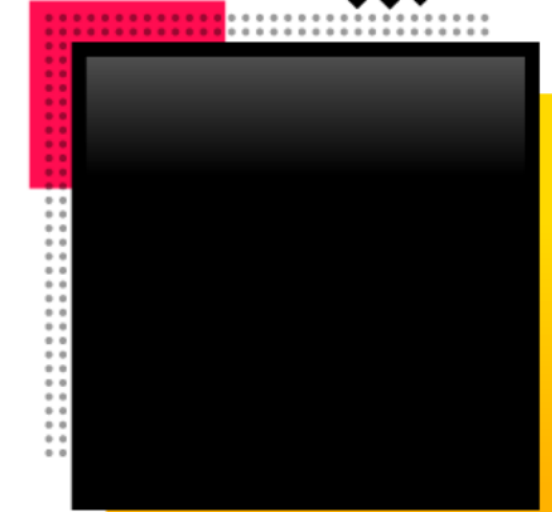
ÇEVİRİLER

- ❖ Medeniyetler aniden ortaya çıkmaz, her medeniyet kendinden önceki medeniyetin birikimleri üzerinde yükselir. Medeniyetler arasındaki alışverişi sağlayan ve bir medeniyeti insanlığın ortak medeniyetine bağlayan en önemli köprü çeviri faaliyetleridir.
- ❖ Örneğin antik yunan felsefesinin oluşum sürecinde Sümer, mısır ve Fenike medeniyetinden yapılan çeviriler. İslam medeniyetinin oluşum sürecinde antik yunandan, Farsçadan ve Hintçeden yapılan çeviriler. Avrupa medeniyetinin oluşum sürecinde özellikle Arapçadan Latinceye yapılan çeviriler etkili olmuştur.
- ❖ 9-12. yüzyıl arasında Abbasi halifelerinin talimatları doğrultusunda Süryani, Arap, Farsî ve Hint çevirmenler sayesinde birçok felsefi eser Arapçaya çevrilmiştir. Harun Reşit döneminde fethedilen yerlerden getirilen eserler, Bağdat'ta Beyt'ül Hikme adında kurulan kütüphanede toplatılmıştır. Özellikle Abbasi halifesi Mensur tarafından Beyt'ül Hikme'de başlatılan çeviri faaliyetlerinde Aristoteles'in Mantık alanına ait eserler çevrilmiş, burası bilim ve felsefe akademisi hâline getirilmiştir.
- ❖ Batıda yapılan çeviriler genel olarak 12. yüzyılda Afrikalı Konstantin'in Tunus'tan getirdiği tıp alanındaki eserleri Salerno'da Latinceye kazandırmasıyla başlamıştır. Zamanla çeviri hareketi Almanya ve Fransa'ya yayılarak 14. yüzyılda bütün Avrupa'yı etkisi altına almıştır. Bu etkinin oluşumunda Anadolu coğrafyasının da payı vardır. Yunancadan Farsçaya çevrilen eserler, Tebriz ve Trabzon üzerinden Anadolu ile Bizans'a geçmiştir.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

ÇEVİRİ MERKEZLERİ

ATİNA
ANTAKYA

İSKENDERİYE
URFA

HARRAN
NUSAYBİN

BAĞDAT
KAHİRE

TUNUS
KURTUBA

SİCİLYA
SALERNO

TALEDO
BOLOGNA

PARİS
OXFORD

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

- ❖ Çeviri merkezlerinin kurulmasıyla Batı'da İslam filozoflarının görüşleri 17. yüzyıla kadar güçlü etkisini sürdürmüş ve üniversitelerde "İbn Rüşdçülük", "Avicenna Ekolü" gibi adlandırılmalar yapılmıştır.
- ❖ Çeviri faaliyetleri iki kültürün etkileşimi, Antik Yunan felsefesinin neredeyse tamamının Batı tarafından öğrenilmesini sağlamış ve dolayısıyla Rönesans'ın ortaya çıkmasının nedenlerinden biri olmuştur.
- ❖ Batı öncelikle İslam ilimleri, antik yunan, Hint ve mısır eserleri Arapçadan kendi dillerine çevirmişlerdir. Çeviride ulaşılan kitap, buluş, harita ve aletler Avrupalı bilim insanları tarafından kullanılmış ve geliştirilmiştir. Bu durum, Avrupa'daki bilim çalışmalarında tekniğin de ilerlemesine katkıda bulunmuştur.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

RÖNESANS FELSEFESİNİN ORTAYA ÇIKIŞINI HAZIRLAYAN FAKTÖRLER

Değişimin ilk izleri sanat alanında görülmüştür.

RESİMDE

**Raphael
ve
Leonardo da Vinci**

**Heykel
Michelangelo**

**Edebiyatta
Cervantes
ve
Dante**

**tiyatroda
Shakespeare**

**Mimaride
P. Brunelleschi**

FELSEFE

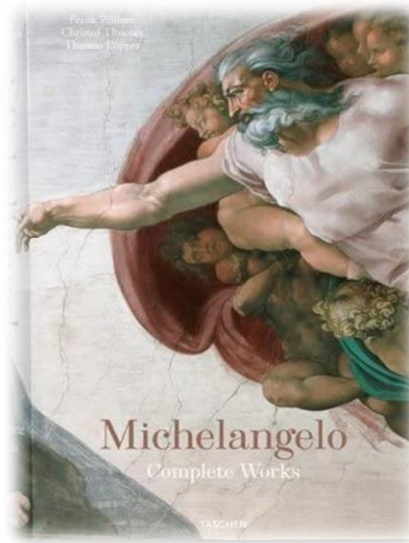
**TYT-AYT
KAMPI**

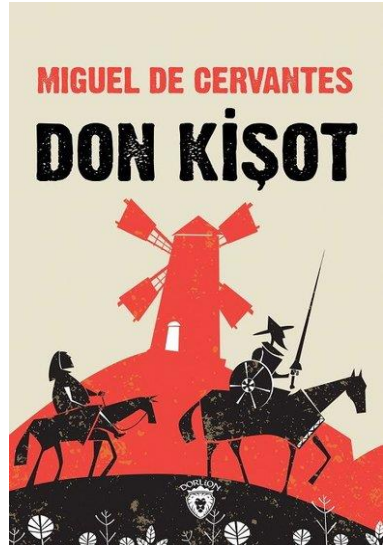
Raphael – Atina Okulu

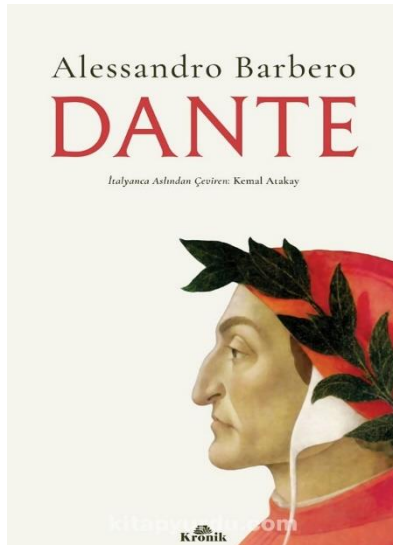
Leonardo da Vinci

Michelangelo
Complete Works

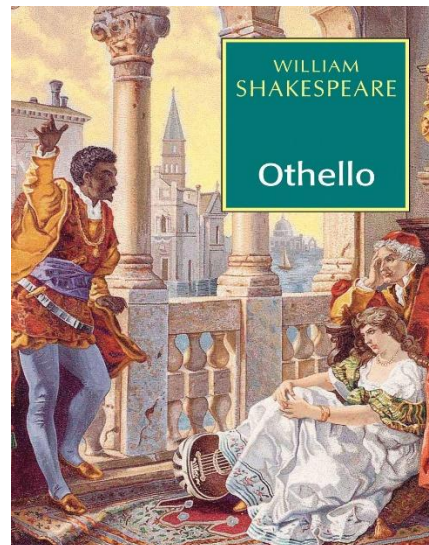
MIGUEL DE CERVANTES
DON KİŞOT

Alessandro Barbero
DANTE

İtalyanca Aslından Çeviren: Kemal Atakay

KitapSavunma.com
Kronik

WILLIAM SHAKESPEARE
Othello

P. Brunelleschi

15-17. YY FELSEFESİ

15-17. yüzyıl felsefesini, MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesinin devamı olarak görmek hatalı olur.

Çünkü 15-17. yüzyıl felsefesi çoğunlukla o dönemin reddedilmesine dayanır. Akıl giderek inançtan bağımsızlaşmış ve bu dönemin karakteristiğini oluşturmuştur

15-17. yüzyıl felsefesi, bir önceki dönemin düşünsel yapısından kopuşun başladığı ancak hâlâ izlerinin görüldüğü geçiş dönemidir.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

“
RÖNESANS
NEDIR?
”

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

RÖNESANS FELSEFESİ

- ❖ Rönesans «yeniden doğuş» anlamına gelir. Peki yeniden doğan nedir? Yeniden doğan özellikle 12. yüzyıl çeviri faaliyetleri sonucunda keşfedilmiş olan Antikçağ düşüncesidir.
- ❖ Yani bireyselliğin, insanın, hümanizmin, sanatın, bilimsel düşüncenin, aklın, bilginin önem kazandığı bir dönemdir.
- ❖ Rönesans felsefesi din merkezli felsefeye dogmatizme yani skolastik düşünceye tepkiyi ifade eder.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

Orta çağ boyunca her şey «öbür dünya içindir» anlayışı hakimdi ve dünya bir sınav yeri olarak düşünöldü.

Rönesans'ta ise bu dünyanın önemli olduğu, insan için olduğu görüşü hakim olmaya başladı böylece insan bu dünyada iğreti değil bu dünyanın merkezine yerleşmiş oldu. Bakışlarını göklerden alarak ufuklara yöneltti.

Bu dönemde insanoğlu doğaya egemen olmanın en önemli aracının bilgi olduğunun farkına varmış ve bilimsel araştırmalar hız kazanmıştır.

RÖNESANS

İnsanı evrensel bir organizmanın renksiz bir üyesi olmaktan kurtarıp onu kişiliğini arayan, benliğin renklerini bütün canlılıklarıyla ortaya koymak isteyen birey olarak yaratmıştır. Rönesans bireycilik çağıdır.

RÖNESANS

Zihniyetin dönüşümlerin yaşandığı, toplumsal hayatta köklü değişimlerin yaşandığı bir dönemdir.

RÖNESANS

Bireyselliğin, bu dünyanın, bilimin, aklın önem kazandığı bir dönemdir.

İnsanın kendi üzerine eğildiği, kendini keşfettiği bir dönemdir.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

**SKOLASTİK
DÜŞÜNCE**

İLE

**MODERN DÜŞÜNCENİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

- ❖ Skolastik felsefe, 8-15. yüzyıl arasındaki Hristiyan felsefesi için kullanılan terimdir. Terim anlamı “okul felsefesidir.
- ❖ Skolastik felsefede teoloji egemendir. Felsefi açıklamalar dinsel kabullerin doğrultusunda yapılmaktadır.
- ❖ Akıl-inanç probleminde aklın yetersizliği vurgulanmış, bu eksikliğin inançla tamamlanabileceği düşünülmüştür. Sadece aklın yetersizliği değil bireyin de yetersiz olduğundan kiliseye tam bağlılığın esas alınması gerektiği savunulmuştur.

- ❖ Skolastik düşünce, bireysel hayatla birlikte toplumsal hayatın bütününde de etkilidir. Yönetim, ekonomi ve hukuk gibi alanlarda da din tek belirleyici unsurdur. *Bu dönemde bilimsel çalışmalara ihtiyaç duyulmamış, doğaya yönelik açıklamalarda Aristoteles’in fizik görüşünde olduğu gibi bazı bilimsel savlar, tartışmasız olarak doğru kabul edilmiştir.*
- ❖ Modern düşünce, felsefenin bilimi ve bilimsel yöntemi temele alan düşünce sistemidir. Birey ve bireyin düşüncesi tüm yönleriyle öne çıkarılmıştır. Aklın bilimsel yöntemi kendine kılavuz etmesi beklenmektedir

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

SKOLASTİK DÜŞÜNCE

VS

MODERN DÜŞÜNCE

- ❖ Felsefenin temel konusu dindir.
- ❖ Felsefenin görevi, kilisenin dogmalarını anlaşılır kılmak ve bunları akılla desteklemektir.
- ❖ Din, bilim ve felsefeye egemendir.
- ❖ Bilim, tanrının yarattığını anlamak için önemlidir.
- ❖ Toplumsal hayatın tüm unsurları dine bağlıdır ve öteki dünya önemlidir.
- ❖ Tanrı(inanç) merkezlidir.
- ❖ Birey geri plandadır.
- ❖ Düşünürler kiliseye bağlıdır. Hukuk kilisenin etkisindedir.
- ❖ Kendi içinde kapalı bir sistemdir.

- ❖ Felsefenin temel konusu insan, doğa ve evrendir.
- ❖ Felsefe dinin hizmetinden çıkmış akıl temele alınmıştır.
- ❖ Bilim ve felsefe dinden ayrılmış laikleşmiştir.
- ❖ Bilim, sağlayacağı yarardan dolayı önemlidir.
- ❖ Toplumsal hayat dünyevidir.
- ❖ İnsan merkezlidir.
- ❖ Birey ön plana çıkmıştır.
- ❖ Düşünürler kiliseye bağlı değildir. Hukuk alanında devlet belirleyici unsurdur.
- ❖ Tek bir sistem değil, sistemler çokluğu görülür.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

15-17.YY FİLOZOFLARI

1400

- MACHIAVELLI
- N.COPERNICUS
- T.MORE

1500

- MONTAIGNE
- F.BACON
- W.SHAKESPEARE
- G.GALILEI
- T.HOBBS
- R.DESCARTES

1600

- PASCAL
- SPINOZA
- J.LOCKE
- I.NEWTON
- LEIBNIZ

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

15-17.YÜZYIL FELSEFESİNDE

ÖNE ÇIKAN
GÖRÜŞLER

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

15-17.YÜZYIL FELSEFESİNDE ÖNE ÇIKAN SORUNLAR

HÜMANİZM

BİLİMSEL
YÖNTEM

KARTEZYEN
FELSEFE

HUKUK
FELSEFESİ

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

HÜMANİZM

❖ Hümanizm insanın merkeze alındığı ve aklın ön plana çıkarıldığı bir yaklaşımı ifade eder.

❖ İnsanı arayan, insanın özüyle, dünyadaki yerinin ne olduğunu araştıran *çalışmalara Rönesans'ta hümanizm adı verilmiştir.*

❖ Hümanizm İtalya'da doğmuştur.

❖ Temsilcileri: Petrarca, Erasmus, Montaigne, Dante

❖ Hümanizm düşüncesi, insanı Ortaçağ'ın dogmatik etkisinden uzaklaştıran ve antik yunan felsefesine geri götüren bir düşünce sistemidir. Bu geri dönüş insanın ve evrenin yeniden yorumlanmasıdır.

❖ Bu yeni hayat anlayışı, dinden bağımsız bir kültürün kurulmasını ifade eder.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

HÜMANİZM

İnsana sevgi ve saygıyı temele alan, din yerine insanı merkeze alan, sorgulayan, hoşgörüyeye dayanan, değişime açık bir düşüncedir.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

**ÇIKMIŞ
SORULAR**

AYT-2022

?

?

Buna göre aşağıdakilerden
hangisi Hümanizm
düşüncesiyle çelişen bir
yargıdır?

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

KARTEZYEN FELSEFE

17.yüzyılda Descartes'in geliştirmiş olduğu bir yöntemdir. Amacı kesin bilginin varlığını ortaya koymaktır.

Bu yöntem, her türlü bilgiden şüphe duymak suretiyle yanlışlardan kurtulup sağlam bir temele ulaşmayı ve bu temele dayanarak doğru bilgilerin oluşmasını içerir.

Descartes, bilgilerden şüphe ederek kendisinden şüphe edilmeyen bilgilere ulaşmaya hedefler. Bu şüphe, septiclerde olduğu gibi mutlak değil metodik bir şüphe dir. Şüphe amaç değil araçtır.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

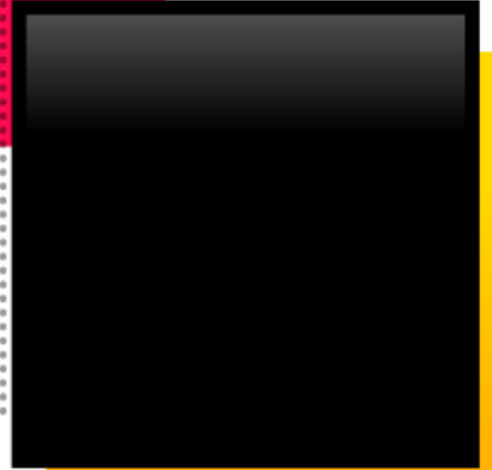
- ❖ Metodik şüpheyi kendi üzerinde deneyen Descartes, bildiği ve duyumsadığı her şeyden kuşku duyabileceğini ancak son noktada kuşkudan, kuşku duymakta olan kendinden ve tüm süreç boyunca gerçekleştirdiği düşünme eyleminden asla kuşku duyamayacağını belirtir. Bu durumu “Düşünüyorum, o hâlde varım.” sözüyle ifade eder.
- ❖ Dolayısıyla insanın akıl yoluyla kesin bilgilere ulaşabileceğini ve bu bilgilere dayanarak yaşamı boyunca elde ettiği bilgilerin doğruluğunu ortaya koyabileceğini iddia eder.
- ❖ Descartes’ın kartezyen felsefesi düşünen “ben”i temele alan, onu özneleştirilen bir sonuç doğurur. Bilginin merkezinde olan özne, varlık hakkındaki gerçeklerin bilgisini akıl yoluyla elde etmeye çalışır.

Rene Descartes (1596-1650)

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

Descartes bu yöntemle gerek deneyimle edinilen gerek aklın verdiği bütün bilgilerden şüphe ederek kendisinden şüphe edilmeyen kesin bilgilere ulaşmayı hedefler.

DESCARTES METODİK ŞÜPHE YÖNTEMİNİ UYGULAMAK İÇİN DÖRT KURAL

FELSEFE
TYT-AYT
KAMPI

**ÇIKMIŞ
SORULAR**

AYT-2021

?

?

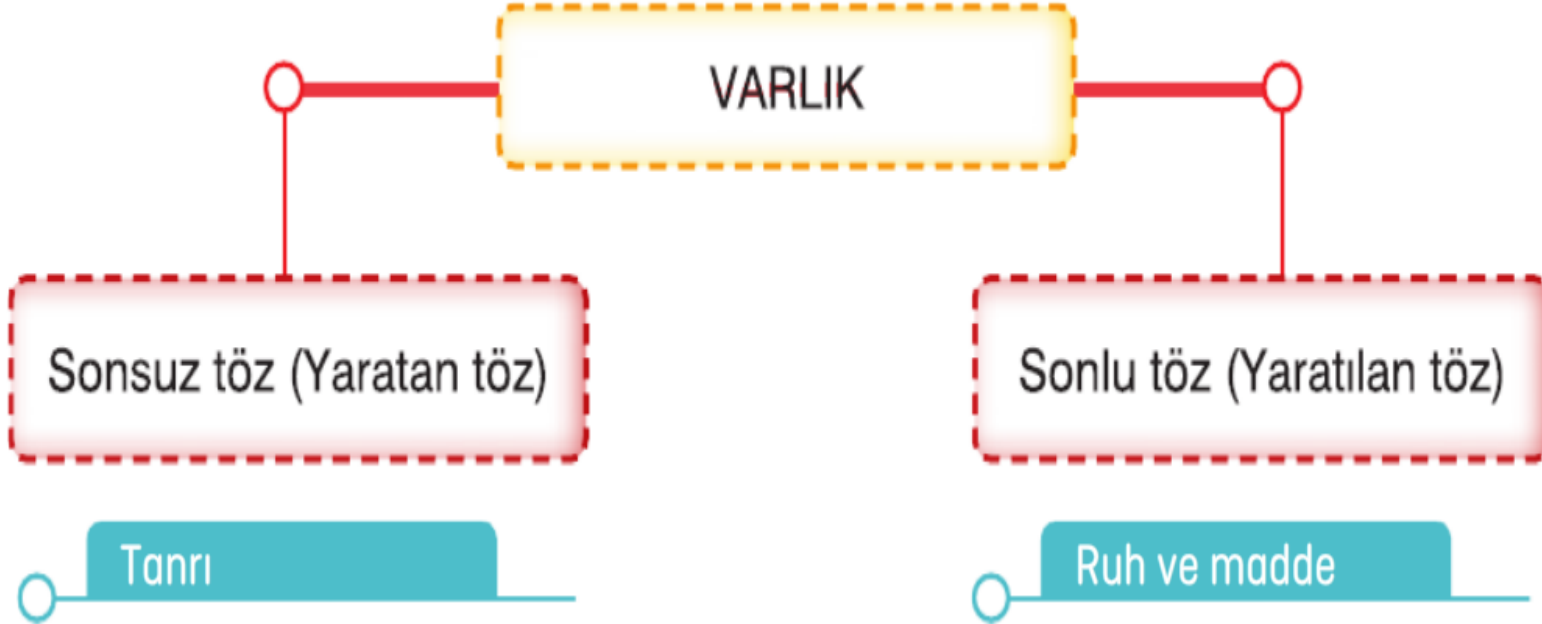
Buna göre Descartes'ı İlk Çağ
kuşkucularından ayıran özelliği
aşağıdakilerden hangisidir?

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

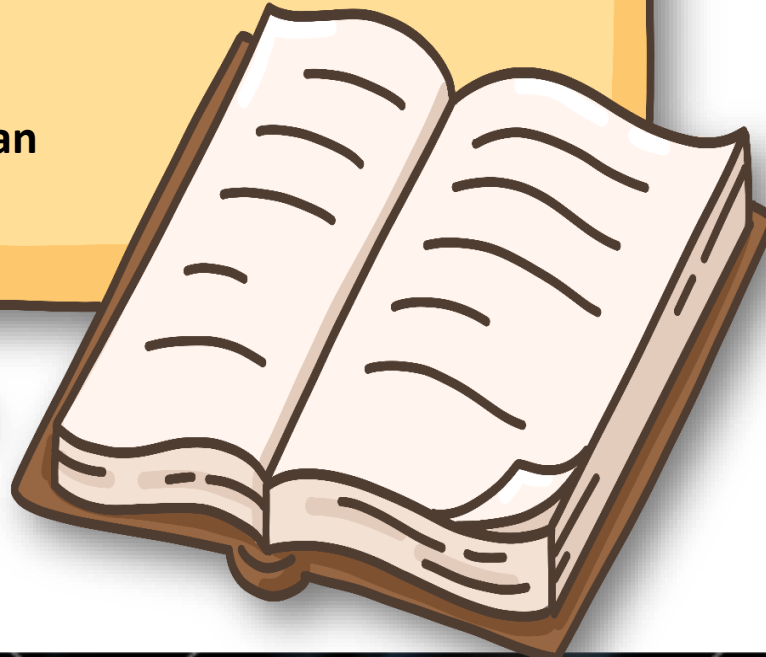

Ayrıca Descartes'e göre varlık alanında iki ana töz vardır: yaratan töz ve yaratılan tözler. Yaratan töz, kendinden başka hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve her şeyi yaratan sonsuz tözdür. Yaratılan töz ise birbirine indirgenemeyen iki alt tözden oluşan ve aynı zamanda sonlu olan ruh ve madde tözleridir. Ruh akla karşılık gelen, düşünen; madde ise uzayda yer kaplayan tözdür. Dolayısıyla Descartes, düalist bir anlayış sergiler.

DEVLET VE HUKUK FELSEFESİ

- ❖ Ortaçağda kilise kaynağını tanrıda bulduğu için kendisini bütün siyasi kurumların üstünde sayıyordu. Rönesans'la birlikte uluslar kendi bilinçlerinin farkına varınca kiliseye karşı ayaklanmış ve orta çağ devletinin birlikli yapısı yıkılıp yerine ulus devletlerin ortaya çıktığı bir dönem başlamıştır.
- ❖ Ulus kimlik bilinci ve reform hareketleriyle birlikte devlet ve hukukun önemi artmış, kilisenin önemi azalmıştır.
- ❖ Bu dönemde ortaya çıkan huzursuzluklar ve düzensizlikler insanların nasıl bir toplumda yaşayacakları problemini de ortaya çıkarmıştır.
- ❖ Bu dönemde öne çıkan düşünürler Machiavelli ile T.Hobbes iken öne çıkan yaklaşımlar ütopyalardır.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

NICCOLO MACHIAVELLI

- Ona göre devlet bir ulusa dayanmalı ve kilise karşısında bağımsız olmalıdır.
- Hukuk, din dogmalarından değil, doğrudan doğruya devletin özünden türetilmelidir.
- Devletin başında bulunan prens mutlak güç sahibi olmalı ve devletin varlığı devam ettirmek için her türlü yola başvurmalıdır. Önemli olan devlettir.
- Machiavelli prens adlı kitabında önemli olanın devleti yaşatmak olduğu söyler ve «AMACA ULAŞMAK İÇİN HER YOL MÜBAHTIR» der. Yani devlet güç ve iktidar için her türlü hileye başvurabilir.

THOMAS HOBBES

- Ona göre insanoğlu doğası gereği bencildir sürekli kendini düşünür. Bu yüzden çıkarlar çatışır ve herkesin herkesle savaş durumu başlar. Buda insanın varlığını güven içinde sürdürme anlayışına aykırıdır. Yapılması gereken insanların güvenliği sağlayacak bir yapı oluşturmaktır. Buda devlettir.
- Toplumsal bir sözleşme ile devlet oluşturulmalıdır. Bir üst yapı olmazsa insanlar birbirilerine zarar veriler. Çünkü insan insanın kurdu 'dur der.
- Hobbes «Leviathan» adlı eserinde mutlak güç ile donatılmış bir devletten bahsetmektedir. Buda mutlak monarşiye dayalı bir devlet yapısını gündeme getirir.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

**ÇIKMIŞ
SORULAR**

TYT-2022

?

?

Hobbes, Leviathan adlı eserinden derlenen bu parçada devletin gerekliliğini aşağıdakilerden hangisiyle savunmaktadır?

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

Bu dönemdeki huzursuzluklar ve karmaşalar filozofları ideal düzen arayışlarına itmiştir.

Bu ideal düzen arayışları filozofların kendi dönemlerini eleştirisidir.

ÜTOPYALAR

İdeal düzen arayışları kendini ütopyalarda göstermiştir.

Ütopya: gerçekleşmesi olanaksız düş ve tasarımlardır. Ütopyalar ikiye ayrılır.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

ÜTOPYALAR

Olumlu Ütopyalar

- Platon: İdeal Devlet
- Farabi: Erdemli Şehir
- T. More: Ütopya
- Campanella: Güneş Ülkesi
- F. Bacon: Yeni Atlantis

Olumsuz Ütopyalar

- A. Huxley: Cesur Yeni Dünya
- G. Orwell: 1984

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN 15 - 17. YÜZYIL FELSEFESİNE ETKİLERİ

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

BİLİMSEL YÖNTEM

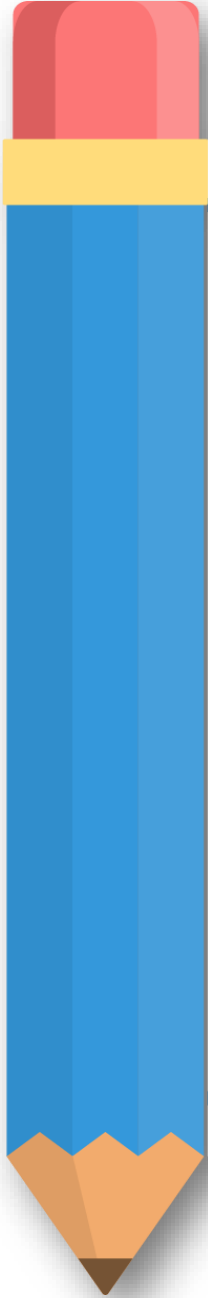
- ❑ Rönesans'ın getirdiği bilimsel yöntem şüpheye yer veren, eleştiriye açık, insanın yalnızca zihin eylemlerine, deneyimlerine bağlı yürütülen, doğaya ilişkin tarafsız, güvenilir bilgi elde etme yöntemidir.
- ❑ Bu yeni bilimsel yöntem, fizik ve matematiğe dayanır.
- ❑ Bu yeni doğa anlayışı, evrenin tanrının müdahalesinden uzak, mekanik kanunlara göre makine gibi düzenli çalışan, onu idare eden ilkelerin kesinlikle bilinebileceği temeline dayanır. Yani bu makinenin işleyişi rastlantıya değil, belirli kanunları içeren "determinizm"e dayanır.
- ❑ Bu bağlamda evren ve doğa saat gibi işleyen bir makine olarak tasarlanır.
- ❑ Rönesans döneminde, bilimsel yöntem ile doğru ve kesin bilgiye nasıl ulaşılabileceği konusunda özellikle iki isim öne çıkmaktadır. Francis Bacon ve Descartes.
- ❑ Bu dönemde Bacon'un «bilmek egemen olmaktır» görüşü önem kazanmış, doğa kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.
- ❑ Rönesans insanı doğaya, kendisinden korkulan bilinmez bir şey olarak değil, sırlarına hakim olup, onu kontrol altına almaya çalışan ve ona tutkuyla bakan kişidir.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

- 15.Yüzyıl- 17.yüzyıllarda bilimsel çalışmalar ivme kazanmış ve koskoca ortaçağ döneminde ulaşılmayan bilgilere nispeten kısa bir dönemde ulaşılabilmıştır. Astronomi, kimya, tıp gibi alanlarda devrim niteliğinde bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler ışığında kilise ve onun öğretileri büyük zarar görmüş, akla, deney ve gözleme verilen önem artmıştır.
- Ortaçağ'da dünya, evrenin tam orta noktasıydı ve tanrı, sevgili kullarını evrenin başköşesine yerleştirmişti. Ama kopernik'in güneş merkezli evren sistemiyle birlikte Artık bu boş masal geçerliliğini yitiriyordu. Dünya bundan böyle uçsuz bucaksız bir boşlukta küçük bir gezegenden başka bir şey değildi. Ve sonsuz olan evrenin sınırları belirlenemeyeceğine göre orta noktası da olamazdı.

15-17.YÜZYILDA ÖNE ÇIKAN BİLİM İNSANLARI

Nicolaus
Copernicus

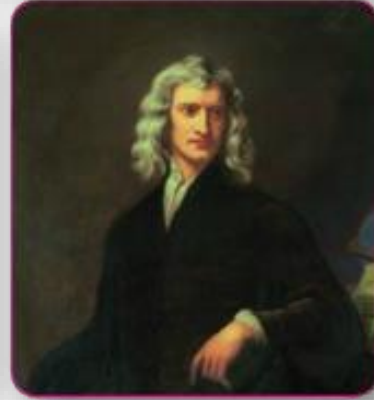
Francis
Bacon

Galileo
Galilei

Isaac
Newton

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

Nicholas Kopernik
(1473 - 1543)

Modern astronominin kurucusudur. Modern "Güneş merkezli gök sistemi" kuramının kurucusudur. Güneş merkezli evren sistemini ortaya koyan Kopernik, Aristoteles ve Batlamyus'un eski astronomisini yıkar.

Galileo Galilei
(1564 - 1642)

"Doğa adını verdiğimiz kitap matematik diliyle yazılmıştır." diyen Galilei, evreni dilinin Matematik olduğunu düşünerek Descartes'a ilham kaynağı oldu. Teleskobu ilk kez "astronomik amaçlı" olarak gökyüzü çeviren Galilei, güneşin lekeleri, Venüs'ün evreleri gibi olguları keşfetti.

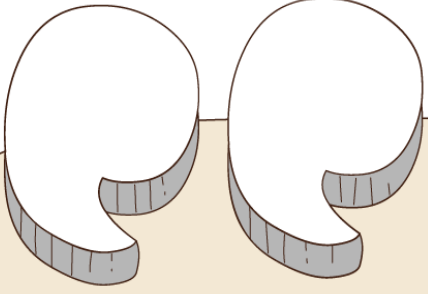
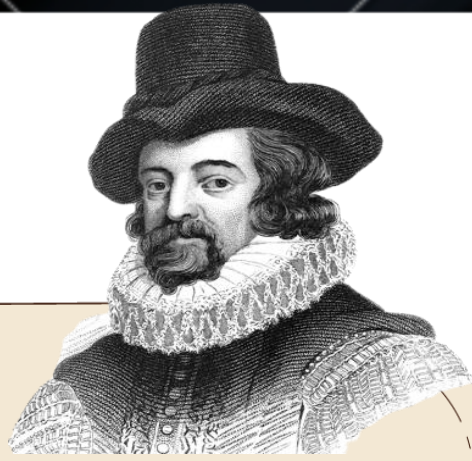
Isaac Newton (1642 - 1727)

Kütle Çekim Teorisi ile metafiziğe hiç gerek olmadan evrenin anlaşılabilirliğini ortaya koydu. Ona göre evrende mekanik yasalar işlemekteydi. Ayrıca Newton "Daha ileriye görebildiysem bunu omuzlarımdan baktığım devlere borçluyum." der.

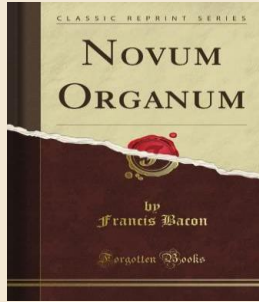
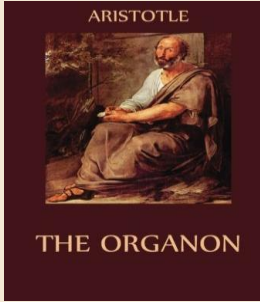

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

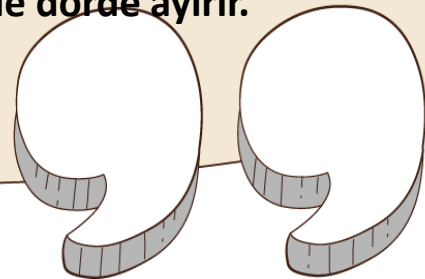

Bacon'a göre bugüne kadar insanın doğa karşısında çaresiz ve aciz duruma düşmesinin nedeni, aklının yetersizliği ve doğanın anlaşılacak kadar karmaşık olması değil, yanlış yöntem kullanılmasıdır. Bacon'a göre, doğru yolda yürüyen bir topal, yanlış yoldaki iyi bir koşucudan daha kolay ilerler. Tümdengelim yöntemini reddetmiş deney ve gözleme dayalı, tek tek olaylardan genel sonuçlara ulaşmayı amaçlayan tümevarım yöntemi savunmuştur.

Tümevarım Yöntemi özel örneklerden genel önermeye ulaşılır.

Bacon, insanların doğruya ulaşmasını engelleyen ön kabullerin ve önyargıların olduğunu söyler bunlar «idol» adını verir ve bu idolleri de dörde ayırır.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

İDOLLER (Dört Zihin Putu)

Soy idolleri

- › İnsanın doğasına yerleşmiş ön yargılardır.
- › İnsanın, insan olmasından kaynaklanan zayıflıklarıdır.
- › Duyu organlarımızın dış dünyayı yanlış anlaması örnek olarak verilebilir.

Mağara idolleri

- › Kişisel özelliklerden oluşur.
- › Bir tür algıda seçiciliktir.
- › Kişinin kendi bireyselliğinden, geçmişinden, cinsiyet, ırk, din-den kaynaklanan ön yargılardır.

Çarşı-pazar idolleri

- › Toplumsal yapının bir yönü olan dil alanındaki ön yargılardır.
- › Kavram ve tanımların yarattığı ön yargılardır.

Tiyatro idolleri

- › Bazı düşüncelerin otorite kabul edilmesinden kaynaklanan ön yargılardır.
- › Dogmatik inanışlardır.

“İdoller öğretisi”
idoller zihni yoldan çıkartan
ön yargılar ve kusurlardır.

“Bilmek, egemen
olmaktır”

“Yeni Atlantis”

Bilimler Haznesi

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

15-17.YÜZYILDA ÖNE ÇIKAN DÜŞÜNÜRLER

DESCARTES

HOBBS

MACHİAVELLİ

SPİNOZA

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

SPİNOZA

- Spinoza'ya göre tanrı ve evren bir aynı şeydir.(panteist) iki ayrı töz yok diyerek Descartes'i eleştirir. Ona tek bir töz vardır oda tanrıdır. Spinoza da tanrı, töz, doğa özdeş kavramlar olarak kullanılır. Töz kendi kendisine varolan, başka bir şeye ihtiyaç duymayandır.
- Spinoza'nın ahlak ile ilgili görüşlerini «ETİKA» kitabında belirtmiştir. Spinoza «determinist» bir filozoftur. Ona göre özgür irademiz yoktur. Her şey daha önceden belirlenmiştir. Gerçek özgürlük kendi doğamızın zorunluluğunu bilmek ve buna ayak uydurmaktır. Akıl ile tutkuları dizginlemektir.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

